

BRASSÓ

helyben házhoz hordva v. vidék
postán küldve:
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor helye 5 kr (1—10 sor
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hird
téseknek kedvezmény.
Minden egye hirdetés bélyegdíj: 30 k
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

Brassói és érszékvarosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi s zernesti, lieső-szentmártoni, érszékvarosi, hosszúaszi, kőhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári s sz
ágothai kir. járásbírók hivatalos hirdetője

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTTÖRTÖKÖN s SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein s Vogler János, Dukas Mezei, Goldberger A., Eckstein Berndt; Bécsben: Daube
s társa, Haasenstein és Vogler Otto Maasz, Schalek Henrik, Oppel Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetés-irodájában.

122-ik szám.

Brassó, Kedd, október 23-án.

IV. évfolyam 1888.

Tisza Kálmán budgetpolitikája.

Budapest, 1888. október 21.

A mi a magyar pénzügyek ez idő szerinti vezetőjét kiválóan segítette expozíciójának fényes diadalához, az a szoliditás és szilárdság, mely számtételein úgy a kiadási, mint a bevételi részben végződik s azoknak feltétlenül bizalomkeltő jelleget ad. Ugy egyszerű s igénytelen a módszer, mely szerint Tisza Kálmán budget-javaslatának számpiramisait felépítette: a kipróbált multat veszi erős, széles alapnak, melyen a jelennek emelete nyugszik biztosan, hogy a jövőnek lendületteljesen a magasba nyúló ormával koronáztassék meg. De éppen ezen egyszerűségben s igénytelenségben van a módszer klasszicitása, mely kivívja minden hozzáértőnek tiszteletét s elismerését — az ellenzék sem véve ki.

Expozícióját, ezen legmagasabb rangú s messze ható jelentőségű kormánybeszédet, az 1887. évi zárszámadási eredmények megvilágításával kezdi Tisza Kálmán. Ezek meglepően kedvezők, úgy számadásilag, mint pénztárilag néhány millióval kedvezőbben alakulnak, mint a prälimináré s a törvényhozásnak a korona által szentesített vótuma előirányozta. Ebben van a Tisza-féle pénzügyi gazdálkodás elvi s talán legnagyobb diadala; nem engedi meg a kiadási keret könnyelmű áthágását és — annak idején enyhén és kíméletesen, a kellő órában szigorúan s minden kímélet nélkül — be is tudja venni az előírt bevételeket. A zárszámadási eredmények segélyével, támogatva a bevételek szeptemberig terjedő alakulásával, könnyen s meggyőzően bebizonyítja, hogy mily helyesen számította a folyó év költségvetését, és menten minden aggodalomtól, hogy a folyó év zárszámadási eredményei számításának szerkesztését talán meg-megingathatnák vagy éppen halomra dőnhetnék, az 1889. évi költségvetést még deficittel terjeszti a ház elé, — mely deficitet azonban még az ellenzék is inkább magasán, mint alacsonyan előirányozottnak tart, — hogy aztán szerényen meggyezze, miszerint mindezek után bizonyára hinnie szabad, hogy 1890-re deficitmentes budgetet fog beterjeszteni, mint azt már egy évvel ezelőtt megígérte.

Egy vidáman derengő jövőnek kikeleti pezsgése volt az, mely az egész képviselőházon átvonult, midőn az illustis szónok fejtegetéseinek ezen pontjához, e fényponthoz érkezett, s a viharos éljenzésbe, melylyel a szabadelvű párt körülzúgta zseniális vezérét, ellenzéki szájából is egynél több meglegedett bravo-morgás vegyült. A jó pénzügyek utóvégre mindnyájunkra nézve előnyösek, s oly államférfi, minő Tisza Kálmán — különösen ily sikerek után — nem csupán egy pártnak dúsgazdag ékessége, hanem az összes pártoké, az egész nemzeté a maga összességében.

Ellenzéki oldalról — s ez jellemző — pénzügyi expozícióját alkalmából azt vetik szemére a miniszterelnöknek, hogy a szeszadóból eredő bevételeket határozottan alacsonyan számította s azok legalább 5 millió frttal fognak többet jövedelmezni, mint költségvetési javaslatában adva látszik. Ezt a szemrehányást szívesen fogadhatja a pénzügyminiszter, és mi azt hisszük, hogy az ellenzék sem fog a kiengesztelhetlenségig haragudni, ha azt kell tapasztalnia, hogy az 1889-ia 7.3 millióval előirányozott deficit csak 2.3 milliót teszen.

Ily csekély finantztréfákat az európai pénzpiac is aligha venne zokon.

Belföld.

Brassó, okt. 22. (A nagy pénzügyi művelet.) A Rothschild csoport tanácskozásai úgy a regálék megváltásának finanszírozására, mint magasabb kamatozása magyar értékpapírok konverziójára vonatkozólag rendszeresen kidolgozott tervet eredményeztek s a csoport fejei nem általánosságban tartott ajánlatot, hanem a legkisebb részletekig kész művet terjesztenek Budapestre Tisza elé, mely művelet alkalmasint annyival inkább fog elfogadtatni s a kötendő szerződés alapjául szolgálni, minthogy minden markánsabb határozat Tisza és a csoport közt már korábban meg lett beszélve, illetve megállapítva.

A konverzióra vonatkozólag a hitelintézet irodában úgy hírlík, hogy az bár egyesítve, $4\frac{1}{2}\%$ arányban, az összes értékekért, de ennek dacára osztályzatokként és nem siettetett ütemben fog eszközöltetni.

Brassó, okt. 22. (A tanpénzemelés hatása.) A kultusminiszterium 1889. évi költségvetésében a

„tanpénzek“ rovatánál a lefolyt évben előirányozva volt összeggel szemben, az 1889. évre 35.584 frtnyi bevételi többlet vétetett előirányzatba. Ez összegre a következő okokból lehet számítani: A gymnasiumoknál elrendelt tanpénzemelésnek hatása az utolsó évben mutatkozott már, a mennyiben ezen intézeteknél a tanpénzek összege 31.404 frtról az 1887-ik évben 36.924 frtra emelkedett; minthogy a most említett összegben a pancsovai gymnasium tanpénze még épenséggel nem, a nagybányai és szolnoki gymnasiumok tanpénze csak kisebb részében foglaltatik benn, az előirányzott jövedelem elérése biztosra vehető; a reáliskolák e nemű bevételei is az előző évi zárszámadások tanúsága szerint évről-évre kedvezőbb eredményt mutatnak fel, a míg ugyanis 1885. évben a bevétel 58.124 forintot tett, 1886. évben már 62.428 frt és 1887. évben 70.768 forint lett e czímen elszámolva. Figyelembe véve még azon körülményt, hogy a brassói és pozsonyi főreáliskolák tanpénzei a fentebbi számokban még teljes összegben nem szerepeltek, az 1889. évre előirányzott többlet fölvétele kellően indokoltnak látszik. A szóban levő fedezet összegének emelkedéséhez hozzájárulnak a kereskedelmi iskolák, minthogy azok természetszerű fejlődésével kapcsolatban, azok jövedelme is fokozódik (1885—696 forint, 1886—691 frt, 1887—1.923 frt), nemkülönben a budapesti középiskola is, melynek tandíjai ezen évben legelőször szerepelnek a tárca-költségvetésben, végül tekintettel azon tetemes összegre, melyet a budapesti állami felsőbb leányiskolának fentartása igénybe vesz, és melylyel az eddig fizetett évi 80 frt tandíj semmi arányban nem áll, elhatározta a miniszter ezen tanpénznek 100 forintra leendő felemelését, mely intézkedésből körülbelül 5.000 frtnyi magasabb bevételre számít.

Brassó, okt. 22. (Uj nagyköveteink.) Gróf Deym, müncheni követünk, londoni nagykövetté nevezetett ki s e kinevezés már legközelebb közölve lesz a hivatalos lapban. A nyugalomba vonult gróf Paar helyébe a szentszékhez, hír szerint, gróf Revertera fog nagykövetté kinevezettni.

Külpolitikai szemle.

Brassó, 1888. okt. 22.

Belgrádból írják a »Pester Correspondenz«-nek:

»A kemény ítélet, melyet a király egy hírlapíróval szemben a haladópart eddigi vezéireiről s nevezetesen

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

A mult árnyai.

— Novella. —

(Folytatás.)

10) — Épen ma kellett jönnöm! — sutlogá a férfi, s karjaiba zárva a nőt, keblére szorítá. Egy pillanatilag keblén feküdt, szemei lángoltak s ismét ama kimondhatatlan vágy ébredt fel benne igazi boldogság után, azután ajkaik is találkoztak. . . .

Ekkor a mellékszobából hirtelen léptek hallatszottak. Olga kiszakítá magát a férfi karjaiból. Ennek is volt még elég lélekjelenléte, hogy a márványasztalán lévő sapkája után nyuljon. Tiszteletteljes távol-ságban állott a nőtől, látszólag bucsuzni akarva, midőn a férj benyitott. De bensejében mélyen megszegyenítve érzé magát, midőn a komoly férfiú egész barátságosan kezet nyujtva, hogyléte iránt tudakozódott.

Mintha megalázólag mondták volna neki: „Pfui, szégyeld magad!“ olyannyira megutálta önmagát, mikor e házat elhagyta s e perczben igazán gyűlöletet érzett e nő iránt, a ki benne azt az átkozott szenvedélyt felébreszté.

Olga teljesen tisztában volt azzal, hogy milyen változást idézett elő az ijedség és megszegyenítés érzete a fiatal ember szívében. Az ő keblében is fölébredt a lelkiismeret szava.

Másnap reggel Alfred a következő levelet kapta:

»Barátom! Nagyon késő már az ámtásra, legyünk őszinték. Nekünk többé nem szabad egyedül lennünk. Az első egyedüllétet is valami démon okozta s én borzadok izzó lehelletétől. Nem akarok lezuhanni az örvénybe, melynek szélén álltunk egy önfeledt pillanatilag; nem akarok még inkább elpirulni férjem tekintete előtt, — inkább nyomorult, boldogtalan nő akarok lenni, mintsem bűnös. De én csak akkor gondolkozom tisztán, ha ön távol van. Ezért kérem: távozzék, ha csak rövid időre is. Ön könnyen találhat okot szabadságra. Ezen válasban mindketlen az önmegtagadás erejét és nyugalomát fogjuk feltalálni. A boldogtalan szerelemnek meg kell tanulnia: hallgatni s lemondani.«

Alfred elkomolyodva olvasta e sorokat. Azután meggyújtá a papirost s komoran nézte, mint válik hamuvá. Már ő is gondolt a menekülés e módjára; most könnyebb: ő kívánta így, — annál jobb.

Véletlenül ép akkor kérte fel birtokai intézője is, hogy jönne haza egy bérleti kérdés rendezése ügyében. Tehát nem is kellett soká okot keresni szabadságolás iránti kérdéséhez. — Persze nem a legjobb hangulatban lépett most, a leggyalázatosabb háziváratban, az unalmas kis városba, melyet a májusi napokban oly kesergő szívvvel hagyott el.

Mikor ebédőjében megpillantá az egykor oly kedves távesővet, még inkább elkomorult. Megvető arczvonással tekintett le az ismert villába, mely komoran állott ott a nagy, fehér kert közepén.

Nagy levertség vett erőt rajta, s ehhez még az unalom is járult, mely kinozta. Órákig is elülhetett egyedül, gondolataiba mélyedve, s midőn másnap délebban a kulcsárné belépve hozzá, titokzatos sutlogással jelenté, hogy egy nő kíván vele beszélni, megijedt s összerement. Nem gondolt mást, mint hogy Olga lesz, ki megbánva lemondását, követte őt. E gondolatnál egy ily lépés minden következményeinek borzasztó volta állott előtte s ő összeborzadt.

Elfogultan lépett tehát a látogató-szobába, de szólanul hátrált egy lépést, midőn magával szembe látta — Elvia anyját.

Az a szony még sápadtabb volt, mint a nyáron s különben szigorú, fürkésző tekintete most oly fáradtan, bágyadtan tetszett. E mellett el is volt fogulva, sőt alig tudott már az első, hideg üdvözlésnél uralkodni hangján, mert egész testében remegett. Alfredben azonban a régi harag fokozott mértékben ébredt fel e nő iránt s jéghideg magatartással kínálta meg a nőt székekkel, kérdezve őt, hogy minek köszönheti e szerencsét?

— Két nap óta tudom, hogy ön itthon van, — kezdé Linkné, szemeit lesütve, — két nap óta készül-

tesen annak „lelkéről,” Garaschaninról mondott, Mijatovicnak, ki Garaschaninnak kebelbarátja volt s ma is az, kabinetjében mint pénzügyminiszter működött s ma mint külügyminiszter teljességgel Garaschanin tradíciói szerint vezeti hivatalát, elengedhetlen kötelességévé tette, hogy tárczáját a haragos uralkodó rendelkezésére bocsássa. A király azonban határozottan elutasította a kipróbált hűségű s jártasságú szolgát és barát lemondási kérvényét s e mellett megjegyezte, hogy: az ő, — a király, — kedvezőtlen ítélete épen nem a haladópártnak, mint olyannak, hanem kizárólag annak vezéreinek, Pirocsanac- és Garaschaninnak szól, abból Mijatovic nemcsak hogy okot nem meríthet, a maga részéről való lemondásra, hanem inkább ő a leghivatottabb, hogy ama párt élére álljon, melynek mindenkor disze volt s hogy azt ismét kormányképesse tegye lángesze és loyaltása által.

Mijatovic megszokta, királyának kívánatait teljesíteni.

A „Post” összegezi az olaszországi császárutazás eredményeit. A szövetség nem lesz tétlen, mert kétségsbe nem vonható tény, hogy a harmas szövetség megállapodásaihoz képest a keletről jövő ellenségeskedéssel szemben első sorban Németországnak és Olaszországnak kell összetartani. A római kérdésre vonatkozólag a „Post” abban a véleményben van, hogy a német felfogás szerint tisztán olasz ügy.

A német császár utazásának s annak, hogy az harmas szövetség hatalmát és szilárdságát látják ez utazás által kifejezve, kell tulajdonítani, hogy a macedóniai kérdés egyelőre lekerül a politikai napirendről. Lehetséges, sőt valószínű is, hogy mihelyt az európai helyzetben valami disharmonia állt be, a kérdés ismét napirendre fog kerülni, egyelőre azonban nem félő, hogy Európának Macedonia miatt nyugtalansága lesz.

A Stefani ügynökség Alából jelenti, hogy Vilmos császár odaérkeztek táviratot kapott Umberto királytól, melyben a király újabban is köszönetet mond a császár látogatásaért. Erre a német császár válaszolt táviratban és szintén a legbensőbb köszönetének adott kifejezést ama fogadtatásokért, melyekben Olaszország fővárosában és Napolyban részesült.

A „Nord” ragaszkodik ahhoz a meggyőződéshez, hogy az európai nagyhatalmak uralkodói közül senki sem gondol arra, hogy elvállalja az esetleges háborúért a felelősséget. Mivel abból, hogy Giers rendjellel tüntetett ki, többen azt a következtetést vonták, hogy a bolgár kérdés megoldása az Oroszország által óhajtott módozat szerint már folyamatban van, az idézett lap fölvilágításul megjegyzi, hogy Giers a fekete sasrend jelvényeivel már júliusban, vagyis a német császár peterhofi látogatása alkalmával tüntettetett ki.

Mint Drezdából jelentik az odaváló rendőrség a hadügyminiszterium meghagyása következtében két francia katonatisztet, kik ellen gyanu merült fel, ki utasított.

Az e hó 16-iki „Novoje Vremja”-nak Milán király ellen intézett támadása Szerbiában nagy indignációt keltett. Különösen a felett csodálkoznak, hogy a cenzurának alá vetett lap, az Oroszországgal és annak uralkodójával rendes viszonyban élő souverain alattvalóit lázadásra hívhatja fel. Nem lehetetlen, hogy a szerb kormány fel fogja hívni a belgrádi orosz képviselőt.

tem e pillanatra, midőn ismét önnel szemben fogok állani, s most . . . most sokkal nehezebben esik nekem a beszéd, mint hittem volna; alig bírom!

— Tehát komoly ügy, mely kegyedet hozzám hozta? — kérdé a tiszt idegenkedve.

— Balsorsról van szó! — mondá komolyan a nő; azután összeszorítva kezeit, folytatá, oly tekintettel, melyben újból felezikkázott a régi harag: — Oh, bár ne mentünk volna ama májusi reggelen a hajóra! Oh, bár ne keresztezte volna ön soha leányom útait!

— Asszonyom! — mondá hideg udvariassággal Alfred, — azt hiszem, kegyed nem vádolhat engem ismételt tolakodással. Oly távol tartottam magamat a kisasszonytól, mint kegyed parancsolta.

— Azt hittem, helyesen s jól cselekedtem, — folytatá a nő lesütött tekintettel, oly halkan, mintha magával beszélgetve. — Még akkor sem bántam meg tettemet, mikor az utazásból hazatérve, Elvin egész elváltozott, fáradtnak s levertnak tetszett. Nem hittem, hogy ez az egy nap oly mély nyomokat hagyjon hátra. Vak voltam. Hisz láttam őnt sétálgatni házunk előtt, fölismertem azonnal, mihelyt a hajóra lépett és sejtettem, hogy mindez nem pusztán véletlenség. De nem hittem, hogy néhány órai időközben egy idegen hatalom furakodhassék anya és leány közé. Azt hittem, bírom leányom feltétlen bizalmát, s mint-hogy egyetlen egyszer sem említé az ön nevét. . . . Alfred, ki eddig közönyösen, sőt idegenkedve

selő, Persziani figyelmét az orosz sajtó egy részének példátlan kihágására. A szerb hadseregnek e hó 13-án kezdődött őszi hadgyakorlatai befejeztettek.

Milán király elfogadta Rakics pénzügyminiszter lemondását és Mijatovic külügyminisztert bizta meg a pénzügyek ideiglenes vezetésével.

A revízió ügye foglalkoztatja a francia közvéleményt szakadatlanul. Floquet javaslata immár a kilenczedik, mely a mostani képviselőház elé terjesztett.

A romániai harmadik képviselői kollegium választó férfainak választásánál csak Jassyban győztek a dynastia-ellenes Panu és Románban a socialista Morzun párhivei. Minden többi kerületben — néhány, még nem véglegesen eldöntött esetet kivéve — a kormány aratott győzelmet. Még oly kerületek is, a melynek falusi népessége régóta a nemzeti szabadeivűek pártján volt, a választóférfiak választásánál a jelenlegi kormány javára nyilatkoztak. — Az agitáció az e hó 24-én kezdődő parlamenti választásokat illetőleg láz és folyamatot vesz; nincs nap, melyen új lapok ne keletkeznének, azon egyedüli céllal, hogy ennek vagy amannak a jelöltnek ügyét támogassák. A jelenlegi kormány ellen a nemzeti szabadelvű sajtó a leghevesebb támadásokat intézi s a sajtó nem átalja a jelenlegi kormánytagok személyi, perfid gyanúsításait sem. Így, a többi között, arra tesznek kísérletet, hogy a miniszterelnök, Rosetti, személyét összeköttetésbe hozzák az ifjú Cuza herceg trónkövetelési vágyaival, a mely gyanúsítás alaptalansága oly nyilvánvaló, hogy a hivatalos és félhivatalos sajtó méltóságán alulnak tartja annak czáfolását. A külügyminiszter, a ki ellen szintén irányulnak az ellenzéki sajtó támadásai, beérte azzal, hogy ez-k megezőfóla-ára könyvalakban kiadta összes parlamenti beszédei gyűjteményét.

Román lapszemle.

Nagyon, de nagyon megijedtünk mi magyarok, a „Tribuna” hite szerint, Schönborn osztr. miniszter kineveztetésétől. Van-e okunk arra, hogy megrémüljünk. Már hogy ne volna, ha a Tribuna mondja! A rossz lelkiismeret remegtet minket, mind csak a „Tribuna” hite szerint, a levél legkisebb rezgésére.

Annál bátrabb a Manole lapja, ő nem fél a reactiótól s ezt mi is tudjuk. Reá nézve a reactio nem lehetne rosszabb, — no, ezt akkor látná meg, — mint a mostani alkotmányos szabadság, főleg a mostani kormány kezeiben.

Azt a rossz lelkiismeretet pedig nem a román natio, nem a szászok és szerbek szerezték nekünk magyaroknak, hanem mi magyarok, mert ignoráltuk őket sőt infesztáltuk(?) a testvér népeket. Ezek a testvérek mindannyian segédkeztek nyújtottak volna nekünk a haza felvirágoztatására, de csak úgy a mint az isten hagyta s nem úgy a mint a magyarok.

Tehát a „Tribuna” maga bevallja, hogy a román nationalisták a magyar haza felvirágoztatására eddig egy szegyet sem emeltek fel a földről; de azért a magyar alkotmány védelmét mégis felhasználják arra, hogy a magyar nemzetet piszkolják, rossz lelkiismeretűnek hirdessék olvasóik előtt. A „Tribuna” bevallja, hogy a magyar alkotmány elvesztése ő reá nézve közönyös. Nem is nyerne, nem is veszítené vele. Midőn nem is nyerünk, nem is veszítünk, akkor nincs okunk örövendeni.

hallgatta az előtte oly gyűlöletes nő beszédét, az utóbbi szavaknál összereszt. Szíve ujjongott örömeiben s ő a káröröm bizonyos érzetével legelteté szemeit azon a nőn, a ki oka volt annak a sok fájdalomnak, melyet a leánynak is és neki is okozott.

— Elvin szomorú volt s nem mondta soha, mi baja van. Mithogy folyton került engem, én pedig nem szünhettem meg kufatni baja után, közöttünk némi elhidegülés támadt, mely boldogtalanná tette eddig oly kedves hajlékunkat. Sokat, igen sokat szenvedtünk így együtt; heteken át búskomorság vett erőt rajtunk s bizonyára nincs ember, a ki felfoghassa, mily fájdalom marcangolta szívemet leányom buskomorsága miatt. Egy éjjelen szívszakadva sirt. Most elhagyott őuralmam; bementem szobájába, karjaimba vettem őt, kérve, hogy bizzék anyjában. Eddig büszke volt panaszkodni, de ekkor fájdalma olyannyira erőt vett rajta, hogy e szavakba tört ki: »Ő el fogja adni házát, gyűlöli városunkat! Tehát nem fogom látni őt többé soha — soha! És ismét zokogott.

»Kicsoda? Ki az az ő? Mit beszélsz? — kiáltam megrémülve. Oh, nem is kellett volna kérdeznem. E pillanatban tisztán állott előttem minden. És mikor leánóom szíve fájdalmát egész valójában meggyőnta s kétségbeesetten kiáltá: »Anyám, mitől változhatott ő meg oly hirtelen? Miért bucsuzott el tőlem oly hidegen? — akkor mint bűnös állottam saját gyermekem előtt! . . .

(Folytatása következik.)

Hanem még eljövend az az idő, midőn így fogunk kiáltani mi magyarok a tribunistákhoz: »Segítség, mert elveszünk! Aztán nem gonosz gyerek az a „Tribuna”! Dute, du-te nai mei fi!

A „Gazeta” »Congessul si chiamarea lui» azaz »Az egyházi közgyűlés és hivatása» czímen több vezércikket eresztett meg. Az utolsó cikkből közlünk egy kis mutatót, mely eléggé megvilágítja a gr. kel. rom. egyház beléletét, ha úgy van, mint a „Gaz.” írja. »A szellemi egyetértés, a testvéri szeretet és isteni felelem helyett, viszály, gyűlölet, törvénytelen ügötték fel fejüket. A szerénység, önmegtagadás, önzés, személyes hiúság, az áldozatkészség helyett a kapzsiság, szimonia és vesztesség. Honnan támadtak ezek? A választásoknál elkövetett visszaélések és vesztegetésekből. Az alkotmány szerint mindent választás útján kell megejteni. Ezek a választások pedig mind közelebb jutnak a politikai választásokhoz; ugyanazon eszközöket kezdik használni t. i. az italt és pénzzel való megvesztegetést.»

Ilyen sötét színekkel festi tovább is az egyházkeblében a választások által becsusztott visszaéléseket. Megengedjük, hogy igaza van, de ennek nem az egyházi szabad alkotmány az oka, milyennel a gr. keleti románok b. Saguna óta bírnak.

Ez csak visszaélés az alkotmánnyal. Csak a vad nép vágja le a gyümölcsfát azért, hogy gyümölcsét leszedhesse, nem gondolva a holnapi napra. Melyik európai művelt nemzet az, mely lemondana alkotmányos jogairól azért, mert a választásoknál visszaélések is fordulnak elő? A »Gaz.» sem kívánja azt, hanem felhívja a congressust, hogy őrkdjék az alkotmány felett.

Ugyancsak a „Gaz.” azt hiszi, hogy a »Kolosvár» nagyon megneheztelt reá a magyar sarkantyuk emlegetéseért s felkéri, hogy nevezze meg, kik azok a románok, a kik szívesen hordanának magyar sarkantyut, hogy aztán ezekről is elmondhassa, mint a papokról szokta mondani: »Nem lesznek elfeledve.» Hálátlan munka lenne a »Kolosvár» részéről.

Szlávics János is életjelt adott Vácziól, levelet intézett Píposziu Pampiliuhoz, melyben lemond az egyházi képviselői állásról. A congressus ezt a szíveséget tudomásul vette. Vajjon számított-e Szlavics erre? Ebből folyólag megeresztett a „Tribuna” egy keserves hosszú cikket, melyben most ezerszer mondja el, hogy a nationalisták hazánkban 11 millió vannak, míg a magyarok csak alig 6 millió vannak s mégis elnyomják a többi nemzetiségeket. Egy újabb cikkében meg arra tanítja olvasóit, hogy a magyar is csak olyan nemzetiség itt ebben a hazában, mint a román, szász, szerb, stb.

Arra való a „Tribuna” olvasóinak hasa, hogy mindent, még a patkószeget is, megemészze.

Czenkalji.

Megyei ügyek.

Brassóvármegye alispánja következő meghívót bocsátotta ki.

Gróf Bethlen András főispán ur ő méltóságának folyó hó 13-án 563 sz. a. k. rendelete folytán van szerencsém Brassó vármegye törvényhatósági bizottságának tagjait 1888. október 31-én délelőtt 9 órakor a brassói tanácsház gyűléstermében tartandó rendes őszi közgyűlésére tisztelettel meghívni.

Az állandó választmány gyűlése a rendes helyen folyó hó 29-én d. e. 9 órakor fog megtartatni.

A közgyűlés fontosabb tárgyai következők:

Alispáni és árvaszéki elnöki jelentés.

Szentesített törvényezikkek kihirdetése.

Konsulok kinevezésére vonatkozó leiratok.

Értesítés vallás- és közoktatási miniszteri kinevezésről.

Belügyminiszteri leiratok: fegyelmi pénzbírságokra nézt, összes megyei szabályrendeletekre nézt, gyámügyi szabályrendeletre nézt, Brassó város kötelekébe való felvételre nézt, községi jegyzők nyugdíjazására nézt, csikó és bikaborju tenyésztésre nézt, Tuzoltó rendszabályra nézt, külföldiek községi kötelekébe való felvételre nézt, hosszufalusi gyógyszerháza nézt.

Földmívelésügyi miniszteri leirat: hatásvásárok látogathatására nézt.

Közmunka miniszteri leirat: Sz.-Magyarosi Öithid vámdijára nézt.

A vármegyének 1889. évi költségvetése.

Legjobb adót fizetők 1889. évi névsora.

A törvényhatósági bizottság választott tagjainak kiegészítése.

Közigazgatási bizottság féléves jelentése; közigazgatási bizottságba 5 tag választása.

Igazoló választmány megalakítása.

Utmunka költségvetés 1889. évre.

Jelentés katona csapatkórház építés leszámoló-

járól; jelentés annak terhére felveendő 40—45000 frt. önköltségről; jelentés annak felügyeletéről.

Katonai beszállásolási pótdó 1889-re.

Betegápolás alap pótdó 1889-re.

1889. évi községi előirányzatok.

Községi számadások.

Jelentés hogy Fabriczius Gusztáv póttag behívtatott.

Vármegyei építészeti szabályzat tervezete.

Jelentés a II. vál. ker. történeti orsz. gyűl. képviselő választásáról; jelentés Brassói orvosi állomások felállítására nézt.

Szabályrendelet tervezet eleven kis állatok szállítása; szabályrendelet-tervezet községi kőbontásra.

Jelentés a Sándorvíz forrásra nézt.

Volkány-Holbach és Volkány-Tohani utálózatra vonatkozó előterjesztés.

Höltővény-Vidombák-Keresztényfalvi utálózatra vonatkozó előterjesztés.

Utak befűtására vonatkozó szabályrendelet módosítása.

Felvidéki járás községeinek rendőri szabályrendelete; felvidéki járás községeinek szabályrendelete az 1886. évi XXII. t. cz. 64. §-a értelmében.

Kérvénye az „Albina” pénzügyi intézetnek az árva és más megyei pénzeknek oda is helyezéseért.

Erdélyi gazdasági egyesület emlékirata italmérési jog megváltása tárgyában.

Átiratok és feliratok.

Helyi és vidéki hírek.

Megerősítés. A vallás- és közoktatási miniszter Dr. Matyéka Károly és Szépréthy Béla főreáliskolai tanárokat jelen állásukban megerősítette.

Városi közgyűlést tart a képviselőtétel folytatólagosan már Csütörtök óta, tárgyalva a jövő évi költségvetést a lehető legcsekélyebb érdekelttség mellett. A gyűlések teljesen chablonszerűleg folynak, de azért jövőre visszatérünk ezekre, valamint a költségvetés részleteire.

Gyűlés. Az E. M. K. E. brassómezei választmányának t. választott és virilis tagjait van szerencsénk ezennel tisztelettel meghívni a f. hó 26-án, Pénteken, d. u. 2 órakor a magyar kaszinó könyvtárhelyiségében tartandó ülésre, kérve szíves megjelenséket. Tárgysorozat: 1) A színészeti szakosztály jelentése; 2) Veszprémi Ida óvónő kérvénye; 3) Középfaipar-iskola segélyének ügye; 4) Tömösi honvéd-emlék helyreállítása; 5) E. M. K. E. lobogó; 6) Nálán később beérkező ügyek s indítványok. Együttel kérjük tisztelettel az óvodai felügyelő bizottság t. tagjait, szíveskedjenek Csütörtökön, f. hó 25-én, este 5 órakor ugyanott tartandó ülésre megjelenni. Brassó, 1888. okt. 20-án Koós Ferencz elnök, Szt. Terényi József titkár.

Vizkérdés. Vajon mikorra készül el a városi tanács a bolonyai vízvezetékkel? Beköszöntött már a tél is, városban s mezőkön hó fekszik, de a Jancsi rétre vezető vízvezeték nagyobb része még nyitva áll. Nyáron sem volt vizünk, hát még majd a télen? Mit gondol a tanács ezzel a munkával?

Műkedvelői előadás. Az E. M. K. E. brassói választmányának műkedvelői szakosztálya november 17-én tartja bemutató előadását. Legelőször három egy-egy felvonásos vigjáték kerül előadásra. A próbák már folynak s a derék műkedvelők nagy szorgalmat fejtenek ki a fáradhatatlan művezető, Binder Jenő tanár, vezetése alatt. A szakosztály új diszletekkel fogja meglepni a közönséget, melyeket a budapesti operas népszínház festői festenek, melyek részben már meg is érkeztek.

Zene. A városi zenekar vasárnap tartotta meg a Nr. 1. termében első bérleti zeneestélyét. A műsor elég változatosan és jól volt összeállítva. A kevésbé komoly jellegű darabokat mellőzve, csak Schubert Rosamund nyitányát, Bizetnek Carmenhez írt balletzenéjét, Mozart Titusából egy átiratot Oboe és Clarinétára, Webernek Oberon nyitányát, és Mendelssohn bájos Scherzoját a Sz. Iván-éji álomból akarjuk megemlíteni. Hogy derék zenekarunk mindezt lendülettel, gyönyörűen, a legaprabb részleteknek gondos kidolgoztatásával játszotta: szinte fölösleges megemlítenünk. Csak nagy kár, hogy a terített asztalokkal együtt járó zaj, hangos beszélgetés egy-egy darab hatását lehetetlenné teszi. A zenekar a rossz akusztikával bíró teremnek egy másik szegletében volt felállítva: a hangzatoságnak nem éppen előnyére. Jobb ha a zenekar a régi, megszokott és jobb helyen megmarad. Az estélynek nagy, a termet az utolsó helyig lefoglaló közönsége volt.

A konstantinápolyi utazásra sűrűn érkeznek a kérdezősködések. Hihető, hogy összegyűl a kívánság

szám s a társaság november hó 13-án csakugyan utra is kelhet. Tartózkodás Konstantinápolyban 6 nap, mely alatt alkalma lesz a társaságnak a szultán templomba vonulását teljes udvari kíséretével is láthatni. Az egész kirándulás 9 napot vesz igénybe. Jelentkezések akár a „Brassói kereskedelmi és iparegyesület”-hez, akár a brassó-városi menetjegy-irodához intézendők legkésőbb november hó 2-ig.

Mennek-mendegélnek. Popescu Simon nagy-szebeni gr. keleti lelkész és esperes a bukaresti egyetemhez hivatott meg rendes tanárnak. Mintegy két hónap előtt hivatalától felfüggesztetett volt s ügyében ítélet még nem hozatott. Jól fogott neki az egyetemi tanárság, mert fizetése is be volt szüntetve. Mi volt bűne, nem tudjuk, de miután a „Tribuna” erősen védelmébe vette, vad nacionalista is lehetett s most már van tere, hogy védelmezze a natiót Bukarestben. — Borgován J. szamosújvári gr. kath. képezdei igazgatót a braillai (Románia) képezdehez hívták meg igazgatónak. Miután nem nevezték ki theologiai tanárnak, kijelentette, hogy itt hagyja hazáját, ha nem nevezik ki theolog tanárnak. Szavát megtartotta. A „Tribuna” azt hiszi, hogy Romániában kitünőbb paedagogok vannak mint Borgován s így az ő meghívása nagy kitüntetés. Boldogok, a kik hisznek! Románia még sokáig rászorul az erdélyrészi paedagogokra.

Rothschild Albert báró Tisza Kálmánál. Tisza Kálmán miniszterelnök e hó 20-án délután 6 órakor Rothschild Albert báró tiszteletére a miniszterelnöki palotában szűkebb körű ebédet adott, melyen kivüle és nejeen kívül jelen voltak még: Hansemann t. tanácsos, berlini bankár, Tauszig, a bécsi földhitelintézet elnöke, Weisz, a bécsi hitelintézet elnöke, a helybeli hitelintézet részéről: Pallavicini Ede örgróf és Andrássy Aladár gróf, Wekerle Sándor államtitkár, Hegedüs Sándor, Wahrmann Mór és Harkányi Frigyes országgyűlési képviselők.

Kinek szerzett Mergl, Pozsony város polgármestere igazi örömet? Kinek másnak mint a „Gazetának”? Az ő mája hizik, valahányszor az Emkére egy-egy gyerekes élczet faraghat. Azért mi ne bántuk az Assotiationeat; mert kireperálta azt a nagyhatnáság nélkülünk is. Nem lenne szíves a „Gazea” békét hagyni közművelődésünknek és e helyett az „Assotiationea” pénztáráról gondoskodni? Okosabban cselekednek a natio érdekében.

Jótekonyczélú felolvasások. A nagyszabeni egyesült magyar polgári társas- és olvasó-egyesület 1888. november 7-től december 19-ig a „Musikverein” termében (kis föld) nyilvános, népszerű felolvasásokat rendez, melyeknek tiszta jövedelme jótekonyczélúakra lesz fordítva. A felolvasások sorozata: 1. November 7-én: Dr. Székely István főgymn. tanár: „A mivel mindenki foglalkozik.” 2. November 14-én: Rodziewicz József posta-fogalmazó: „A postáról.” 3. November 21-én: Dr. Konrád Jenő t. b. igazgató: „Lángész és örökség.” 4. November 28-án: Erdélyszky Mihály főgymn. tanár: „A magyar népdal sajátágairól.” 5. December 5-én: Bód Péter áll. elemi isk. igazgató: „Az ember művelődés nyomai az őskorban.” 6. December 12-én: Prokupek Sámuel külvárosi róm. kat. plebános: „Egy kirándulás Velenczébe.” 7. December 19-én: Gidófalvi Géza főgymn. tanár: „Kettős korona.” A felolvasások kezdete mindenkor pontban esti 7 órakor. Bérleti jegyek mind a 7 felolvasásra: Családjegy 1 frt. 50 kr. — Személyjegy 1 frt. — Belépti jegy 20 kr. — Tandíjjegy 10 kr.

Templomszentelés. Simor János esztergomi bíborokérsek, Magyarország hercegprímása f. hó 19-én délelőtt 9 órakor az előirt egyházi szertartások között felszentelte a Budapest terézvárosi plebánia templomot, melyet a nyár folyamán a fővárosi tanács és a terézvárosi lehetősebb polgárok áldozatkészségéből tekintélyes költségekkel kívül és belül gyökeresen átalakítottak.

Gróf Lónyay Menyhért özvegye, született Kappel Emilia f. hó 20-án este háromnegyed 7 órakor, életének 64. évében, három napi kínos szenvedés után, meghalt.

Rablóbanda Pozsony környékén. Egymásután hat betörést követett el f. hó 19-ére virradólag a pozsonyi szőlőkben egy ismeretlen rablócsapat. Hat egymás szomszédságában fekvő villát törtek fel hallatlan vakmerőséggel egy és ugyanazon éjjelen.

Zanzibárból jelentik: Mig a Griffon angol ágyú-naszád gőzsajkája egy nagy rabszolgakereskedőhajót üldözött, ennek fedélzetéről több arab lőtt, a lövések folytán Cooper hadnagy megöletett és két matróz megsebesült. Az arabok a tengerbe ugrottak, mire a hajó, nyolczvan rabszolgával elfogatott. A szultán Perapába csapatokat küldött azon utasítással, hogy a gyilkosok, élve vagy halva, visszahozassanak. Az állapot a tengerparton változatlan; a lázadók továbbra is a helyzet urai.

A czár és a czárné a Kaukázusból visszajövet, a mi e hó 27-ikére váratik, csak egy napot töltenek a fővárosban és azután Kopenhágába mennek Keresztély király jubileumára. A czár valószínűleg a dán fővárosból visszatérve, teszi meg Berlinben Vilmos császárnál a viszontlátogatást.

Közigazdaság.

A hadügyi szállítások.

A szegedi iparos-kongresszust vezető férfiak alaposágára és az egész mozgalomra furcsa fényt vet az alábbi felhivatalos közlemény, melyet azon megjegyzéssel közlünk, hogy ez megerősítése eddig elfoglalt álláspontunknak:

A sajtó segélyével és körlevelek útján mintegy tervszerűen és célzatosan több oldalról azt a hirt terjesztették, hogy a hadügyminiszter a hadfelszerelési szállítások tárgyában különféle intézkedéseket tett, hogy a többek közt felmondta azokat a szerződéseket, melyek a hadügyminiszterium részéről a kis iparnak részesítését első sorban helyezték volna kifizetésbe.

Ez ügyben a miniszterium még semminemű hivatalos lépést nem tett. A börtönműek szállítási szerződését szeptember végével nem mondta föl és így a szerződés még 1890-ik év végéig érvényben marad. Az sem felel meg a valóságnak, hogy a hadügyminiszterium egyes iparos-szövetkezetek vezetőivel tárgyalásokba bocsátkozott az alakítandó kis-iparos szállító-szövetkezet szervezete tárgyában.

Tény az, hogy a magyar delegatio határozata szerint a hadügyminiszterium már ez év folyamában közzé fogja tenni azokat a módosításokat, a melyek mellett az öszszüksegetnek bizonyos hányada erejéig a kisipart foglalkoztatni akarja.

E módosítások azonban csak a f. év vége felé fognak közzé tétetni, de akkor sem fog az egyes kis iparos-szövetkezetekkel a hadügyminiszterium közvetlenül érintkezni, hanem a nagy iparos-consortiumok szerződészerűleg köteleztetnének arra, hogy szállításuknak egy-egy bizonyos részét alvállalatokkal, de saját szavatosságuk mellett a kis ipar útján szerezzék be.

Ujabbán a közös hadügyminiszter következő átiratot intézte az országos iparegyesület-hez:

„Bécses beadványukra válaszul, van szerencsém Excellenciátudat értesíteni, hogy a közös hadsereg börtönmű szükségleteinek 1891. január hó 1-jétől kezdve való fedezése érdekében legkésőbbben december hó folyamában pályázat fog kiírni. A pályázatban közzé fognak tétetni mindam az adatok, melyek a szállítás terjedelmére s annak föltételeire vonatkoznak s ebben ki lesznek fejtve azok az intencziók, a melyek ez üzlet lebonyolításánál a közös hadügyminisztert vezetni fogják. A pályázat kiírásának időpontja tehát megadja az orsz. iparegyesületnek az alapot szállítási szövetkezetek szervezéséhez. Hogy e pályázat eredménye az osztrák-magyar börtönpark hadfölszerelési társasággal, Schmidt és társaival fönnálló, de ma még le nem járt szerződés felmondására is lényeges befolyással lesz, ez magától értetődik. Egyszersmind megjegyzem, hogy a posztó-, gyapot- és vászonneműekre nézve, a mennyiben e cikkek sajátága ezt megengedi, hasonló eljárás fog követettni, mihielyt az idevonatkozó szerződések lejáratához közelednek. Bauer tábornagy.”

Mindezekből — azt hisz-zük — látszik, hogy a szegedi „országos” iparos-kongresszus hiába való munkát végzett s a vele járt sok költség is kárba veszett.

Táviratok.

Bécs, okt. 23. (A „Brassó” eredeti távirata.) A felhivatalos „Fremdenblatt” írja, hogy egészen megbízható hírek szerint Oroszország nyugati határkormányzóságaiiban épen legujabb időben nagyon jelentékeny csapatát helyezések befogadására készülnek elő, melyek nem-sokára Oroszország belsejéből az osztrák-nemet határ felé fognak előretolatni. Ezen cikkek az árfolyamok tetemesen hanyatlottak.

Brassói piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1888. október hó 23-án.

Román papírpénz à 20 frankos	9.40 vétel	9.42 eladás
ezüstpénz à 20	9.30	9.35
Napoleon d'or (aranypénz)	9.61	9.63
Török lira	10.90	10.92
Arany	5.75	5.80
Orosz papírrubel	129.—	130.—

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

